

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Muurinen, K., Salin, S. & Lehto, J. (2020) Jokaisella on oikeus hyvään palliativiseen hoitoon. TAMK-blogi, 9.1.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/jokaisella-on-oikeus-hyvaan-palliativiseen-hoitoon/>

Jokaisella on oikeus hyvään palliatiiviseen hoitoon

9.1.2020 — Arja Hautala

Jokaisella ihmisellä on oikeus hyvään palliatiiviseen hoitoon. Koulutetut terveydenhuollon ammattilaiset ovat avain tähän asiaan. Kuva Heli Mikkonen

Palliatiivinen hoito tarkoittaa aktiivista ja kokonaisvaltaista parantumattonta tai henkeä uhkaavaa sairautta sairastavan ihmisen hoitoa. Palliatiivisen hoidon tavoitteena on taata laadukas oireenmukainen hoito.

Palliatiivinen hoito sisältää kivun ja muiden oireiden lievittämisen huomioiden ihmisen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja eksistentiaalisen ulottuvuuden. Hoidon keskiössä on parantumattomasti sairaan ihmisen lisäksi hänen läheisensä. Palliatiivisen hoidon tavoitteena on elämänlaadun vaaliminen sairaudesta huolimatta sekä arvokkaan ja inhimillisen elämän loppuvaiheen toteutuminen. Kun perheenjäsen sairastuu vakavasti vaikuttaa se syvästi läheisiin. Huomiota tulee kiinnittää läheisten jaksamiseen sekä selviytymiseen potilaan kuoleman jälkeen. Onnistuneen elämän loppuvaiheen hoidon yksi kulmakivistä on toimiva moniammatillinen yhteistyö potilaan hyväksi.

Palliatiivisen hoidon koulutuksen yhtenäistäminen

Palliatiivinen hoitotyön ja lääketieteen koulutuksen monialainen ja työelämälähtöinen [kehittämishanke EduPal](#) on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama kärkihanke. Hanke alkoi keväällä 2018 ja päättyy kesäkuun lopussa 2021. EduPal-hankkeeseen osallistuu

Suomen kaikki viisi lääketieteellistä tiedekuntaa sekä 15 sairaanhoitajakoulutuksesta vastaavaa ammattikorkeakoulua. Kyseessä on varsin mittava palliatiivisen hoidon koulutuksen kehittämishanke.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa elämän loppuvaiheen hoito on noussut keskeiseen asemaan. Tarve ihmisen kärsimyksen ja kivun lievittämisestä on virittänyt keskustelua jopa eutanasian laillistamisesta, vaikka elämän loppuvaiheen hoito on tätä paljon laajempi kysymys. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee elämän loppuvaiheen hoidon tavoitteiksi henkilön elämänlaadun vaalimisen ja arvokkaan kuoleman mahdollistamisen. Mitä nämä kauniit tavoitteet tarkoittavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työssä ja tulevien ammattilaisten osaamisessa, vaativat aiempaa syvällisempää tarkastelua.

Aikaisemmin tehdyissä sosiaali- ja terveysministeriön (2017) asiantuntijaryhmän suosituksissa on todettu, että palliatiivinen hoito kuuluu terveydenhuollon ammattihenkilöiden perusosaamiseen. EduPal-hankkeessa on selvitetty palliatiivisen hoidon koulutuksen nykytilaa sairaanhoitajakoulutuksessa ja lääketieteen peruskoulutuksessa. EduPal-hankkeessa toteutetuissa esiselvityksistä käy ilmi, että palliatiivisen hoidon opetus on varsin vaihtelevaa eri ammattikorkeakouluissa ja lääketieteellisissä tiedekunnissa. STM:n selvityksessä palliatiivisen hoidon nykytilasta Suomessa (2019) on todettu merkittävä osaamisvaje palliatiivisen hoidon suhteen. EduPal-hankkeen toimien avulla osaamisvajeen kuilua pyritään kaventamaan sekä yhtenäistämään palliatiivisen hoidon opetusta eri ammattikorkeakoulujen ja lääketieteellisten tiedekuntien välillä. Tarkoituksena on saada palliatiivinen hoito systemaattisesti osaksi opetusta oppilaitoksesta riippumatta.

Palliatiivisen hoidon uudet opetussuunnitelmasuosituks

Sairaanhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksessa palliatiivisen hoidon koulutuksen vähimmäismääräksi on määritelty 2 opintopistettä. Opetus suositellaan toteutettavaksi omana opintojaksona sekä integroituna muuhun hoitotyön opetukseen. Opetussuunnitelmasuositus on laadittu hankkeessa tehtyjen esiselvitysten sekä Euroopan palliatiivisen hoidon yhdistyksen (EAPC) suositusten pohjalta. Opetussuunnitelmasuositus on laadittu moniammatillisessa yhteistyössä. Lääketieteen ja hoitotyön koulutuksen edustajat ovat tehneet tiivistä yhteistyötä opetussuunnitelmasuosituksen työstämisessä. Opetussuunnitelmasuosituksen laatimisessa on huomioitu työelämän ja sidosryhmien näkemykset ja tarpeet asian suhteen.

EduPal-hankkeessa laaditut opetussuunnitelmasuosituks lääketieteen lisensiaattien peruskoulutuksen ja sairaanhoitajakoulutuksen osalta julkaistaan alkuvuodesta 2020. Sairaanhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksessa on huomioitu sairaanhoitajakoulutukseen kiinteästi kuuluva ohjattu harjoittelu. Ohjattuun harjoitteluun on laadittu tavoitteet, jotta palliatiivisen hoidon harjoittelu tulee näkyväksi osaksi ohjatuissa harjoitteluissa.

Jokaisella ihmisellä on oikeus saada laadukasta ja inhimillistä palliatiivista hoitoa elämän loppuvaiheessa. EduPal-hankkeessa laadittujen opetussuunnitelmasuositusten tarkoituksena on yhtenäistää valmistuvien lääkäreiden ja sairaanhoitajien palliatiivisen hoidon osaamista. Hoitohenkilökunnan asenteet, osaaminen ja tietoisuus palliatiivisesta hoidosta ja sen mahdollisuuksista mahdollistaa laadukkaan ja inhimillisen hoidon parantumattomasti sairaille ihmisille elämän loppuvaiheessa asuinpaikasta riippumatta.

Kirjoittajat: Katja Muurinen, hoitotyön lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Sirpa Salin, yliopettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu
Juho Lehto, kliininen opettaja, ylilääkäri, Tays ja Tampereen yliopisto